

REVIZUIREA REGULAMENTELOR ORIZONTALE DE EXCEPTARE PE CATEGORII ȘI A ORIENTĂRIILOR ORIZONTALE – PREZENTARE GENERALĂ A PRINCIPALELOR MODIFICĂRI PROPUSE

1. INTRODUCERE

- (1) La 1 martie 2022, în vederea consultării părților interesate, Comisia a publicat Proiectele de regulamente revizuite de exceptare pe categorii aplicabile acordurilor de cercetare și dezvoltare (C-D) și acordurilor de specializare, denumite împreună „Regulamente orizontale de exceptare pe categorii” și Orientările însoțitoare privind acordurile de cooperare orizontală (denumite în continuare „Orientările orizontale”). Regulamentele orizontale de exceptare pe categorii vor expira la 31 decembrie 2022.
- (2) Cooperarea orizontală favorabilă concurenței, sub forma acordurilor de C-D și acordurile de specializare care intră sub incidența regulamentelor orizontale de exceptare pe categorii este esențială pentru tranziția digitală și cea verde și poate contribui la reziliența pieței interne. Regulamentele orizontale de exceptare pe categorii prevăd că acordurile de C-D și acordurile de specializare care îndeplinesc anumite condiții sunt exceptate de la aplicarea articolului 101 alineatul (1) din tratat, deoarece se presupune că îndeplinesc cerințele de exceptare prevăzute la articolul 101 alineatul (3) din tratat. Prin urmare, Regulamentele orizontale de exceptare pe categorii creează un regim de protecție pentru aceste categorii de acorduri.
- (3) Orientările orizontale oferă îndrumări cu privire la modul de interpretare și de aplicare a Regulamentelor orizontale de exceptare pe categorii și la modul de autoevaluare a conformității cu articolul 101 alineatul (1) și cu articolul 101 alineatul (3) din tratat în ceea ce privește C-D și specializarea, dar și în ceea ce privește alte tipuri de acorduri de cooperare orizontală care nu beneficiază de exceptare în baza Regulamentelor orizontale de exceptare pe categorii. Este vorba de acorduri de achiziție, de comercializare, de standardizare și de clauze standard, dar și, la un nivel mai general, de schimburi de informații.
- (4) Scopul consultării este de a colecta părerile părților interesate cu privire la (i) Proiectele de regulamente orizontale revizuite de exceptare pe categorii și (ii) Proiectul de orientări orizontale revizuite care au fost propuse. Modificările propuse vizează abordarea chestiunilor identificate în evaluare, astfel cum sunt prezentate în documentul de lucru al serviciilor Comisiei publicat la 6 mai 2021¹.
- (5) Evaluarea a arătat că Regulamentele orizontale de exceptare pe categorii și Orientările orizontale facilitează cooperarea întreprinderilor în moduri care sunt oportune din punct de vedere economic și fără efecte negative din punctul de vedere al politicii în domeniul concurenței. Ele promovează concurența și oferă securitate juridică întreprinderilor la conceperea și la punerea în aplicare a acordurilor de cooperare orizontală ale întreprinderilor respective. Regulamentele orizontale de exceptare pe categorii și Orientările orizontale și-au îndeplinit, de asemenea, obiectivul de simplificare a supravegherii administrative exercitate de Comisie, de autoritățile naționale de concurență („ANC”) și de instanțele naționale.

¹ A se vedea documentul de lucru al serviciilor Comisiei, Evaluarea Regulamentelor orizontale de exceptare pe categorii, SWD(2021)103 final, 6 mai 2021, https://ec.europa.eu/competition-policy/system/files/2021-05/HBERs_evaluation_SWD_en.pdf.

- (6) Cu toate acestea, evaluarea arată, de asemenea, că Regulamentele orizontale de exceptare pe categorii și Orientările orizontale nu sunt pe deplin adaptate la evoluțiile economice și societale din ultimii zece ani, cum ar fi digitalizarea și urmărirea obiectivelor de durabilitate. Unele dintre dispozițiile Regulamentelor orizontale de exceptare pe categorii au fost considerate rigide și complexe, în timp ce altele au fost considerate neclare și dificil de interpretat de către întreprinderi. S-a constatat că nivelul de securitate juridică pe care îl oferă Orientările orizontale este inegal în ceea ce privește diferitele tipuri de acorduri de cooperare orizontală vizate.
- (7) De la lansarea etapei de evaluare a impactului în iunie 2021², Comisia a colectat elemente de probă suplimentare cu privire la domeniile în care sunt necesare îmbunătățiri. Comisia a organizat o consultare publică deschisă și mai multe consultări specifice cu privire la anumite tipuri de acorduri de cooperare orizontală. De asemenea, Comisia a organizat ateliere cu părțile interesate și a comandat cinci studii de sprijin pentru evaluarea impactului. Au fost colectate elemente de probă suplimentare prin intermediul discuțiilor cu părțile interesate și cu ANC. Proiectele de regulamente orizontale revizuite de exceptare pe categorii și Proiectul de orientări orizontale revizuite iau în considerare toate elementele de probă colectate până în prezent. Consultarea publică cu privire la aceste proiecte face parte integrantă din exercițiul de strângere de date concrete efectuat de Comisie. Consultarea publică va fi avută în vedere în evaluarea impactului, care va sta la baza versiunilor finale ale Regulamentelor orizontale revizuite de exceptare pe categorii și ale Orientărilor orizontale revizuite.
- (8) Prezenta notă explicativă descrie principalele modificări propuse în Proiectele de regulamente orizontale revizuite de exceptare pe categorii și de orientări orizontale revizuite, pentru fiecare tip de acord, și explică modul în care aceste modificări urmăresc să abordeze aspectele identificate în evaluare și, prin urmare, să contribuie la îndeplinirea obiectivelor Regulamentelor orizontale revizuite de exceptare pe categorii și ale Orientărilor orizontale.

2. ACORDURI C-D – MODIFICĂRI PROPUSE ÎN PROIECTUL DE REGULAMENT REVIZUIT DE EXCEPTARE PE CATEGORII APLICABIL ACORDURILOR DE CERCETARE ȘI DEZVOLTARE ȘI ÎN CAPITOLUL AFERENT DIN ORIENTĂRILE ORIZONTALE

- (9) Evaluarea a arătat că textul regulamentului de exceptare pe categorii aplicabil acordurilor de cercetare și dezvoltare nu este suficient adaptat la acordurile pentru dezvoltarea de noi produse, tehnologii și procedee și pentru eforturile de C-D îndreptate în principal către atingerea unui scop sau a unui obiectiv specific (așa-numiții „poli de C-D”). Pentru a asigura în continuare protecția efectivă a concurenței, Proiectul de regulament revizuit de exceptare pe categorii aplicabil acordurilor de C-D propune să nu mai fie exceptate astfel de acorduri în cazul în care mai puțin de trei eforturi concurente de C-D ar rămâne în plus față de cele ale părților la acordul de C-D și comparabile cu cele ale părților la acordul de C-D.
- (10) Pentru a facilita cooperarea întreprinderilor în cadrul acordurilor de C-D, pentru a oferi un nivel adecvat de securitate juridică și pentru a simplifica supravegherea administrativă, Proiectul de regulament revizuit de exceptare pe categorii aplicabil acordurilor de cercetare și dezvoltare propune, de asemenea:

² O evaluare inițială a impactului a fost publicată la 7 iunie 2021 și se poate consulta la adresa: https://ec.europa.eu/competition-policy/system/files/2021-06/HBERs_inception_impact_assessment.pdf

- a. simplificarea perioadei de grație care se aplică în cazul în care cotele de piață cresc peste pragul de la care se aplică exceptarea;
 - b. adăugarea unor definiții noi și clarificarea formulării celor existente;
 - c. calcularea cotelor de piață pe baza anului calendaristic precedent sau a mediei celor trei ani precedenți în funcție de piață (actualul Regulament de exceptare pe categorii aplicabil acordurilor de cercetare și dezvoltare prevede doar posibilitatea de utilizare a anului calendaristic precedent ca bază de calcul);
 - d. modificarea limitată a definiției „concurenților potențiali” pentru a elimina trimiterea la o creștere redusă, dar permanentă a prețurilor;
 - e. introducerea unui articol privind retragerea care să se bazeze pe formularea actuală inclusă în considerentele Regulamentului de exceptare pe categorii aplicabil acordurilor de cercetare și dezvoltare.
- (11) În plus, Proiectul de orientări orizontale revizuite propune includerea unei noi secțiuni în care se explică modul de aplicare a Regulamentului de exceptare pe categorii aplicabil acordurilor de cercetare și dezvoltare, astfel încât întreprinderile să poată să înțeleagă mai bine modul în care funcționează regulamentul și diferitele concepte și definiții utilizate în acesta.

3. ACORDURI DE SPECIALIZARE – MODIFICĂRI PROPUSE ÎN PROIECTUL DE REGULAMENT REVIZUIT DE EXCEPTARE PE CATEGORII APLICABIL ACORDURILOR DE SPECIALIZARE ȘI ÎN CAPITOLUL AFERENT DIN ORIENTĂRILE ORIZONTALE

- (12) Pentru a clarifica incertitudinea referitoare la domeniul de aplicare al Regulamentului de exceptare pe categorii aplicabil acordurilor de specializare, care a fost evidențiată în evaluare, Proiectul de regulament revizuit de exceptare pe categorii aplicabil acordurilor de specializare propune extinderea definiției „acordurilor de specializare unilaterală” pentru a include mai mult de două părți (actualul Regulament de exceptare pe categorii aplicabil acordurilor de specializare se referă strict la acordurile dintre două părți). De asemenea, proiectul de text revizuit propune ca acordurile orizontale de subcontractare, în general, și nu numai cele care vizează extinderea producției, să poată beneficia de regimul de protecție prevăzut în Orientările orizontale.
- (13) Modificările suplimentare propuse în Proiectul de regulament revizuit de exceptare pe categorii aplicabil acordurilor de specializare și în Orientările orizontale au scopul de a facilita cooperarea întreprinderilor în cadrul acordurilor de specializare, de a asigura un nivel adecvat de securitate juridică și de a simplifica supravegherea administrativă. În acest scop, Proiectul de regulament revizuit de exceptare pe categorii aplicabil acordurilor de specializare propune:
- a. simplificarea perioadei de grație care se aplică în cazul în care cotele de piață cresc peste pragul de la care se aplică exceptarea;
 - b. adăugarea unor definiții noi și clarificarea formulării celor existente;
 - c. calcularea cotelor de piață pe baza anului calendaristic precedent sau a mediei celor trei ani precedenți în funcție de piață (actualul Regulament de exceptare pe categorii aplicabil acordurilor de specializare prevede doar posibilitatea de utilizare a anului calendaristic precedent ca bază);
 - d. modificarea limitată a definiției „concurenților potențiali” pentru a elimina trimiterea la o creștere redusă, dar permanentă a prețurilor;

- e. introducerea unui articol privind retragerea care să se bazeze pe formularea actuală de la considerentele Regulamentului de exceptare pe categorii aplicabil acordurilor de specializare;
- f. clarificarea modului în care se aplică pragul cotei de piață în cazul în care acordul se referă la produse intermediare.

(14) De asemenea, Proiectul de orientări orizontale revizuite propune:

- a. includerea unei noi secțiuni în care se explică modul de aplicare a Regulamentului de exceptare pe categorii aplicabil acordurilor de specializare, astfel încât întreprinderile să poată să înțeleagă mai bine modul în care funcționează regulamentul și diferitele concepte și definiții introduse în regulament, precum și
- b. îndrumări privind acordurile de partajare a rețelei – ca un exemplu specific de acorduri de producție în care sunt implicate servicii.

4. PRINCIPALELE MODIFICĂRI PROPUSE ÎN CELELALTE CAPITOLE ALE ORIENTĂRILOR ORIZONTALE

4.1. Introducerea la Orientările orizontale

(15) Capitol introductiv al Proiectului de orientări orizontale revizuite propune:

- a. o restructurare pentru a se asigura un flux mai logic și, de asemenea, pentru a reflecta introducerea unui capitol referitor la acordurile privind durabilitatea. Capitolul este aliniat la proiectul de orientări verticale pentru a se asigura coerența;
- b. îndrumări suplimentare care să vină în sprijinul întreprinderilor care efectuează autoevaluarea acordurilor lor în temeiul articolului 101 alineatul (1) din tratat, în special în ceea ce privește:
 - i. stabilirea centrului de greutate al acordurilor de cooperare orizontală;
 - ii. conceptele-cheie (întreprindere, asociație de întreprinderi, practică concertată etc.), în conformitate cu jurisprudența relevantă;
 - iii. aplicarea articolului 101 alineatul (1) în cazul asocierilor în participațiune și al societăților-mamă ale acestora, reflectând evoluțiile jurisprudenței;
- c. îndrumări suplimentare privind restricțiile prin obiect și prin efect, pentru a include jurisprudența recentă.

4.2. Acorduri de achiziție în comun (capitolul 4)

(16) Pentru a-și îndeplini în continuare obiectivele, capitolul privind acordurile de achiziție în comun propune:

- a. o restructurare limitată pentru a facilita autoevaluarea;
- b. clarificări suplimentare privind tipurile de acorduri de achiziție în comun, precizând, de asemenea, că capitolul se aplică tuturor tipurilor de sectoare. De asemenea, se clarifică faptul că orientările se aplică nu numai achizițiilor în comun efective, ci și negocierilor comune (inclusiv de către titularii unei licențe pentru brevete esențiale);
- c. extinderea orientărilor privind restricțiile *prin obiect* în temeiul articolului 101 alineatul (1), clarificând distincția dintre cartelurile cumpărătorilor și acordurile de achiziție în comun;

- d. orientări actualizate privind restricțiile *prin efect* și adăugarea unei trimiteri la jurisprudență, indicând faptul că anumite dispoziții contractuale pot să nu intre sub incidența articolului 101 alineatul (1) din TFUE, dacă acest lucru este necesar în mod obiectiv pentru acordul de achiziție în comun;
- e. clarificarea scenariului unui posibil prejudiciu în amonte adus furnizorilor și stabilirea circumstanțelor în care este mai puțin probabil ca prețurile mai mici să fie transferate consumatorilor; oferirea unei explicații privind amenințările la adresa negocierilor (și explicarea faptului că acestea ar trebui, de asemenea, evaluate în funcție de efecte);
- f. explicații suplimentare în secțiunea privind evaluarea în temeiul articolului 101 alineatul (3) a transferului către consumatori.

4.3. Acorduri de comercializare (capitolul 5)

(17) Pentru a-și îndeplini în continuare obiectivele, capitolul privind acordurile de comercializare din Proiectul de orientări orizontale revizuite propune:

- a. orientări suplimentare referitoare la normele specifice pentru acordurile de comercializare a produselor agricole;
- b. orientări suplimentare referitoare la principalele riscuri ale limitării producției prin acordurile de comercializare;
- c. clarificări suplimentare privind piețele afectate și efectele anticoncurențiale;
- d. o secțiune specifică privind consorțiile ofertante și, în special, privind evaluarea acordurilor de consorțiu între părți care ar putea participa în mod individual la licitații, precum și privind analiza care trebuie efectuată în astfel de cazuri.

4.4. Schimbul de informații (capitolul 6)

(18) Pentru a-și îndeplini în continuare obiectivele, capitolul privind schimbul de informații din Proiectul de orientări orizontale revizuite propune:

- a. o nouă structură, pentru a facilita autoevaluarea;
- b. orientări suplimentare în introducere referitoare la diferitele tipuri de schimburi de informații, inclusiv diferitele tipuri de schimb de date;
- c. orientări suplimentare în introducere referitoare la schimburile în contextul achizițiilor și la schimburile care decurg din inițiativele de reglementare (UE);
- d. o identificare prealabilă a informațiilor sensibile din punct de vedere comercial în secțiunea privind evaluarea în temeiul articolului 101 alineatul (1) din tratat. Secțiunea respectivă este, de asemenea, extinsă pentru a include jurisprudența recentă privind așa-numitele încălcări prin obiect;
- e. orientări suplimentare cu privire la o serie de concepte relevante pentru autoevaluare, în special cu privire la „informațiile/datele cu adevărat publice”, agregarea informațiilor/datelor, vechimea informațiilor, divulgarea unilaterală, schimburile indirecte de informații (inclusiv scenariile de tip *hub and spoke* și facilitatorii terți), precum și trimiteri la jurisprudența recentă;
- f. noi secțiuni care cuprind orientări referitoare la măsurile de limitare/control al modului de utilizare a datelor și la accesul la informațiile colectate.

4.5. Acorduri de standardizare (capitolele 7 și 8)

(19) Pentru a-și îndeplini în continuare obiectivele, capitolul privind acordurile de standardizare din Proiectul de orientări orizontale revizuite propune să se introducă:

- a. un grad mai mare de flexibilitate în analiza efectelor, permițând, în anumite circumstanțe, o participare mai limitată la dezvoltarea unui standard;
- b. o cerință de divulgare mai specifică și acceptarea divulgării generale ca excepție/modalitate mai puțin eficace de a atinge cele două obiective: (i) alegerea în cunoștință de cauză a tehnologiei care urmează să fie inclusă în standard și (ii) accesul efectiv la rezultatul standardului;
- c. o trimitere la faptul că acordurile de dezvoltare standard care prevăd divulgarea *ex ante* a unei rate maxime a redevențelor acumulate de către toți titularii de DPI nu vor restrânge, în principiu, concurența în sensul articolului 101 alineatul (1); ;
- d. mai multe elemente pentru a evalua dacă o taxă propusă pentru licență este FRAND;
- e. trimiteri la cadrul relevant de evaluare pentru grupurile de negociere a condițiilor de acordare a licențelor în capitolul privind achizițiile comune;
- f. o împărțire a capitolului existent în două capitole – unul privind acordurile de standardizare (capitolul 7) și unul privind condițiile standard (capitolul 8).

4.6. Acorduri privind durabilitatea (capitolul 9)

- (20) În ceea ce privește Orientările orizontale, se propune introducerea unui capitol referitor la acordurile privind durabilitatea. Capitolul propune o definiție a acordurilor privind durabilitatea și explică circumstanțele în care astfel de acorduri nu ar intra sub incidența articolului 101 alineatul (1). Capitolul propune, de asemenea, orientări referitoare la modul în care acordurile privind durabilitatea vor fi evaluate atunci când intră sub incidența dispoziției respective și pot întruni condițiile pentru a beneficia de o exceptare individuală în temeiul articolului 101 alineatul (3).
- (21) Se propune acordarea unei atenții deosebite acordurilor care stabilesc standarde de durabilitate, deoarece se preconizează că aceasta va fi cea mai uzitată formă de cooperare pentru îndeplinirea obiectivelor de durabilitate și deoarece standardele de durabilitate sunt diferite de tipurile de standarde tehnologice discutate în capitolul 7.
